

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/529/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111229018
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4111229018.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Eriky Madarászovej v právnej veci žalobcu: Sociálna poisťovňa Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, pobočka K. Mikszátha 6, Rimavská Sobota, proti žalovanému: N.. X. B., bytom B., X. 3, o náhradu škody v sume 2.074,49 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 19C/95/2012-87 zo dňa 30.04.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.074,49 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z dôvodu, že mu v konaní žiadne trovy nevznikli. Rozhodnutie vo veci samej súd odôvodnil podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), podľa ktorého Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 30.09.2011 domáhal zaplata sumy 2074,49 eura titulom náhrady škody, pretože žalovaný bol právoplatne odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví, ktorého sa dopustil dňa 10.11.2003 pri autonehode, pričom jeho spolujazdec O. R. utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. Sociálna poisťovňa priznala vdove po zosnulom vdovský dôchodok, ktorý jej vyplatila za obdobie od 22.11.2008 do 21.11.2009 vo výške 1.359,53 eura a za obdobie od 22.11.2009 do 21.11.2010 vo výške 1406,65 eura. Žalobca žalovaného písomne vyzval na zaplata uvedených súm, ktoré predstavujú 75 % vyplatených dávok, lebo takáto miera zavinenia žalovaného bola ustálená rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 25C/228/2006, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/168/2007, určená na 75 %. Žalovaný ani napriek výzvam pohľadávku žalobcu neuhradil. Súd vydal dňa 22.11.2011 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor, a na následne nariadenom pojednávaní žalovaný pohľadávku žalobcu neuznal za opodstatnenú. Súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 2T/79/04 zo dňa 03.05.2005 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 3To/275/05 bol právoplatne odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil dňa 10.11.2003 asi o 13.45 hod, kedy riadil nezaevidované motorové vozidlo v smere z Kokavy nad Rimavicou na Lom nad Rimavicou, kde v obci Utekáč v blízkosti rodinného domu č. XX v dôsledku nesprávnej techniky jazdy v ľavotočivej zákrute na zľadovateľom úseku cesty nezvládol riadenie a prešiel

do protismeru, zišiel s vozidlom mimo vozovky a pravou stranou vozidla narazil do betónového stĺpa elektrického vedenia a jeho spolujazdec O. R. utrpel smrteľné zranenia.

Súd zistil, že obdobnej náhrady za vyplatené dávky vdovského dôchodku vdove P. R. za obdobie od 22.11.2007 do 21.11.2008 v rozsahu 75% vo výške 930,89 eura sa žalobca domáhal v inom konaní Okresného súdu Nitra, ktorý rozsudkom sp. zn. 9C/138/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/2/2011-72 zo dňa 21.06.2011 žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy zaviazal. Obdobne bol zaviazaný aj v konaní vedenom pod sp. zn. 25C/228/2006 na zaplatenie sumy vo výške 43,138,50 Sk, ktorá predstavovala vdovský dôchodok za obdobie od 10.11.2003 do 21.11.2005. Súd ustálil, že je daná aj čiastočná zodpovednosť tretej osoby - správcu ciest, pričom miera zodpovednosti žalovaného bola určená na 75 %. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12Co/305/2009 potvrdil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 8C/137/2008-32 zo dňa 29.04.2009, v ktorom sa žalovaný domáhal určenia, že mu povinnosť náhrady škody skončila. Súd na základe výsledkov dokazovania považoval žalobu za dôvodne podanú, pretože uplatnený nárok sa opiera o vyššie citovaného ustanovenie zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého žalobca má právo na náhradu vyplatených dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia v dôsledku protiprávneho konania v rozsahu miery zavinenia. Je nepochybné, že žalovaný sa dopustil protiprávneho konania, za ktoré bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený, a keďže v dôsledku jeho protiprávneho konania zomrel človek a pozostalej vdove žalobca vyplatil z toho dôvodu vdovský dôchodok, potom mal právo v ustálenej miere zavinenia žalobcu právo na náhradu týchto dávok.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý ako dôvod uviedol nedostatočnú právnu erudovanosť a nesprávne vysvetlenie, čo je škoda Sociálnej poisťovne. Podľa neho to nie je vyplácanie vdovského dôchodku. Ide o nepochopenie skutočnosti, že § 238 má byť aplikovaný len v súvisi s § 236 zákona o sociálnom poistení. Navrhol pripustiť dovolanie v prípade jeho neúspechu, bez špecifikácie, na akú právnu otázku by malo byť dovolanie prípustné.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že svoj nárok si uplatnil v súlade s ustanovením § 238 zákona o sociálnom poistení, pretože podľa § 13 ods. 2 tohto zákona je vdovský dôchodok dávkou poskytovanou z dôchodkového poistenia, a to zo starobného poistenia. Tomuto jeho právu zodpovedá povinnosť vzniknutú škodu vymáhať podľa § 238 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, ak tretia osoba náhradu škody neuhradí dobrovoľne. Žalovanému boli aj v predchádzajúcich konaniach opakovane vysvetlené rozdiely medzi uplatnením § 236 a § 238 zákona o sociálnom poistení. Zodpovednosť podľa § 236 zákona o sociálnom poistení totiž upravuje prípad zodpovednosti poberateľa dávky, ktorý je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 ods. 3 OSP. Po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne a odvolanie nie je dôvodné. Preto v zmysle § 219 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad.

Na dôvažok odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa rozhodol na podklade vykonaných dôkazov a vo veci prijal správny právny záver. Odvolací súd je v odvolacom konaní, ktoré má charakter sporového konania, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, preto odvolanie prejednal v nadväznosti na to, čo žalovaný v podanom odvolaní namietal. Žalovaný nesúhlasil s rozsudkom ako takým, a teda je zrejmé, že jeho cieľom bolo napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, pričom namietal nesprávnu aplikáciu právneho predpisu, o ktorý súd prvého stupňa oprel svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zakladá regresný nárok sociálnej poisťovni voči tretím osobám,

ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Poskytovaním dávok z nemocenského poistenia alebo dôchodkového zabezpečenia, na základe ktorých vznikol oprávneným osobám nárok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, vzniká sociálnej poisťovni nepochybne majetková ujma. V súdnom konaní pri uplatnení nároku poisťovne súd musí skúmať splnenie obdobných podmienok ako v prípadoch náhrady škody (vznik škody, konanie tretej osoby, príčinná súvislosť medzi konaním tretej osoby a vznikom škody a zavinenie), no aj napriek tomu s ohľadom na úpravu v ustanoveniach zákona o sociálnom poistení a s ohľadom na celkovú koncepciu tohto právneho predpisu nejde o klasické právo poškodeného na náhradu škody, ako ho má na mysli Občiansky zákonník v ustanovení § 420 a nasl. Tento regresný nárok je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody majúceho povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody.

Odvolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom v prvostupňovom konaní vychádzal z toho, že žalovaný spôsobil opísanú dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul jeho spolujazdec O. v dôsledku čoho žalobca podľa zákona o sociálnom poistení vyplatil v danom období manželke nebohého vdovský dôchodok ako dávku z dôchodkového poistenia. V zmysle § 238 ods. 1,2,6 zákona o sociálnom poistení žalobca musel regresom uplatniť voči žalovanému právnym titulom náhrady škody na podklade ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 420 a nasl.), a to s prihliadnutím na ustálenú mieru zavinenia žalovaného v rozsahu 75 %. Zavinené protiprávne konanie žalovaného porušením príslušných právnych predpisov o premávke na pozemných komunikáciách bolo preukázané rozsudkom súdu, ktorým bol odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví tak, ako je to opísané vyššie. V predmetnej veci prvostupňový súd vykonal dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal z dôvodu, že si ich v tomto štádiu konania podľa § 151 ods. 1 OSP neuplatnil a v podstate mu ani žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.